

Meer mannen in de zorg

Wat kunnen we leren van mannen die werken in de ouderenzorg?

De ouderenzorg biedt ook mannen goede loopbaankansen. Meer mannelijke werknemers zou mogelijk ook goed zijn voor het imago van deze sector.

In dit artikel zes lessen waarmee je mannen kunt motiveren om voor een opleiding in de zorg te kiezen.

door Cécile aan de Stegge, Clarissa Jungerius en Christian Wallner

De ouderenzorg is een grote, nog altijd groeiende en maatschappelijk relevante arbeidsmarkt. Volgens berekeningen van Actiz, de koepelorganisatie van ouderenzorginstellingen, waren tussen 2018 en 2022 specifiek in de verpleeghuissector 70.000 nieuwe zorgverleners nodig, en deze behoefte zet ook de komende jaren door. Dit maakt het werken in deze sector aantrekkelijk: niet zelden wordt aan werknemers die op latere leeftijd van elders de zorg instromen direct met een officiële opleiding een mogelijkheid tot omscholing aangeboden, met uitzicht op een vaste aanstelling.

Graag brengen wij dit mooie carrièreperspectief ook bij decanen en Studie Loopbaan Begeleiders onder de aandacht. We hopen dat zij in het voortgezet onderwijs en de roc's deze mogelijkheid vaker ook met mannen gaan bespreken. We gunnen jonge mannen de kans om serieus na te denken over een baan in de (ouderen)zorg; misschien ligt hier wel de

droombaan die ze zelf niet zagen. En anders is er een zaadje geplant voor later, als ze op hun veertigste op zoek zijn naar een betekenisvolle baan.

Over dit onderzoek

'Op het vmbo had ik nooit durven bekennen dat werken in de verpleging mij aantrok. Ik koos voor een duale mbo-opleiding in filiaalmanagement bij IKEA. Daar begon ik indertijd als karretjes-verplaatser, maar later heb ik natuurlijk allerlei andere klussen mogen doen, te veel om op te noemen. Na zes en een half jaar IKEA was ik klaar voor een nieuwe uitdaging. Helaas vond ik de verpleegkunde toen nog steeds niet stoer en mannelijk. In retrospectief vind ik dat heel gek, want je moet behoorlijk je mannetje staan in de verpleging en het is eigenlijk juist heel stoer wat je allemaal kan.'

(Sebastiaan Kool, 32 jaar hbo)

Interviews met mannen

Het lectoraat 'Verpleegkundige Intramurale Ouderenzorg' van Hogeschool Leiden en zorgorganisatie Marente doet onderzoek in het werkveld van de ouderenzorg. In één van die onderzoeken hebben wij twintig mannen geïnterviewd die bij Marente werken. Dit heeft informatie opgeleverd waar duidelijk uit blijkt dat de ouderenzorg juist ook voor mannen goede loopbaankansen biedt. Meer mannelijke werknemers zou mogelijk ook goed zijn voor het imago van de sector. Volgens de Wet van Suller stijgt de status van een beroep naarmate er meer mannen in werken.

'De ouderenzorg is onbetwist de zorgsector waar de komende jaren het meest zal gaan veranderen;

Bij de Les 5 – Wat had je willen weten voordat ...

de menselijke maat, het hoogstpersoonlijke, is voor medewerkers en cliënt essentieel en moet overeind blijven, terwijl ook macro-uitdagingen in de demografie, de arbeidsmarkt en de financiën opgelost moeten worden.' (Anne (m) Leemhuis, econoom en bestuurslid bij Marente)

De twintig geïnterviewde mannen werken binnen Marente in de zorg, ook in leidinggevende, adviseerende of ondersteunende functies. Ook hebben we gezocht naar diversiteit in leeftijd, herkomst en opleidingsniveau. Er valt altijd iets bij te dragen in de ouderenzorg, wie je ook bent. Graag inspireren wij decanen, begeleiders en leerlingen met de zes belangrijkste lessen die we uit de interviews hebben getrokken.

Sebastiaan Kool

Les 1. Schooladvies aan mannen richting de zorg is nodig.

Driekwart van de twintig geïnterviewde mannen heeft een functie in de verzorging (niveau mbo-3) of verpleging (niveau mbo-4 of hbo). Niet één van deze mannen is op de middelbare school ooit geattendeerd op de richting 'zorg en welzijn'.

'Er moet voorlichting gegeven worden op de mavo en het roc over de ouderenzorg, als men wil bereiken dat ook jongens vaker voor deze tak van zorg gaan kiezen.' (Wesley Erades, 28 jaar, Verzorgende)

Les 2. Stoer: Jongens die voor de zorg durven te kiezen.

De mannen die op jonge leeftijd voor verzorging of verpleging in de ouderenzorg kiezen, doen dit vrijwel uitsluitend omdat hun moeder of een ander nabij familielid hen dit heeft aanbevolen. Op school moeten zij dan nog behoorlijk tegen de stroom in roeien.

'Toen ik op het mbo zat en een keuzevak mocht kiezen koos ik voor het vak 'zorg en welzijn'. Mijn vrienden deden daar toen erg lacherig over. Ik werd niet echt gepest, maar ze vonden het gek, dat ik, de voetballer, als man in de zorg wilde gaan werken. Zelf kozen zij voor wiskunde of economie. Ik trok me daar niks van aan. Want als we 's avonds uitgingen, dan bleek dat de meisjes het juist heel leuk vonden, als ik vertelde dat ik in de zorg ging werken. Meisjes beschouwen je dan als een zorgzame man en dat vinden ze kennelijk aantrekkelijk. Dat is een leuke bijkomstigheid!' (Jesse van Waveren, 19 jaar, in opleiding tot Verzorgende IG)

Les 3. Wat je als man belangrijk vindt in je werk, kun je ook vinden in de zorg.

Mannen die op latere leeftijd de zorg instromen doen dat omdat ze uitgekeken zijn op hun eerdere beroep. Vaak gaat het om mannen die in een com-

april 2021

Sedik Kazemi

TalentFocus

De cijfers liegen er al jaren niet om; 70% van de leerlingen maakt een verkeerde studiekeuze. Een groot deel stopt zelfs in de eerste twee jaar. De oorzaak van deze verkeerde keuze is meestal een gebrek aan het juiste inzicht, verkeerde verwachtingen en te weinig focus op het keuze moment.

TalentFocus richt zich al jaren succesvol op het geven van de juiste inzichten met behulp van professionele instrumenten die speciaal voor studie- en profielkeuzes zijn ontwikkeld. Op vmbo- havo- en vwo-niveau. Moderne psychologische inzichten geven mogelijkheden om de jongeren hierin te helpen. Een unieke persoonlijkheidstest voor jongeren geeft inzicht in de talenten en beperkingen. En omdat studenten struikelen over de inhoud van studies, meten we interesses in de daadwerkelijke inhoud van studies.

Volgens kijken ze bij welke van de favoriete studies, de sterke punten het best tot hun recht komen. Dan weten ze welke studie(s) het best bij hun past

en kunnen ze zich gaan verdiepen in waar ze die studie willen gaan volgen. TalentFocus maakt studiekeuze eenvoudiger. Talentfocus.nl

Vergelijken voor vertrouwen in een passende studiekeuze

Een passende studiekeuze is een sterke basis om succesvol te studeren. Studiekeuzers zijn zich daarvoor bewust: ze willen het gevoel hebben dat ze de voor hen best passende opleiding kiezen.

persoonlijk; iemand bepaalt zelf wat hierbij belangrijk is. Het gericht vergelijken van informatie, draagt ook bij aan meer zelfvertrouwen bij het keuzeproces.

Maar, de onzekerheid hierover is groot. Het aanbod van opleidingen is enorm en informatie is op veel plekken te vinden. Hoe krijgt iemand grip op dat enorme aanbod van opleidingen en informatie? En hoe krijgt iemand het vertrouwen dat er een passende studiekeuze gemaakt wordt?

Nieuwsgierig?
Kijk voor meer informatie op Studiekeuze123.nl.

Stichting Studiekeuze123 ondersteunt studiekeuzers bij het maken van een passende studiekeuze. Op Studiekeuze123.nl kan iemand opleidingen, onderwijsinstellingen, steden, ervaringen van studenten en voorlichtingsactiviteiten vergelijken. Dit is

merciële sector werkten en daar op een gegeven moment genoeg van krijgen: de arbeidstijden worden te zwaar, er is sprake van vergaande verzakelijking of het werk zelf is te eentonig. Voor anderen kan het salaris niet meer groeien of heerst een gebrek aan persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden. Overstappen naar de zorg geeft dan nieuwe inspiratie en voldoening.

‘Tot september 2019 ben ik vrij succesvol geweest als supermarktmanager. Maar de laatste paar jaar voelde ik me niet meer op mijn plek in het beroep. Op een gegeven moment heb ik besloten te solliciteren op een baan in de zorgsector. Hier voelde ik mij onmiddellijk thuis. Wat mij in het verpleegkundige werk zo aanspreekt is dat je zowel snel moet kunnen handelen, invoelen, als nadenken. Het is dus een heel compleet vak.’
(Mark Nijssen, 42, in opleiding tot mbo verpleegkundige)

Les 4. Wanneer is de (ouderen)zorg geschikt voor een jonge man?

Op de vraag wat de ouderenzorg aantrekkelijk maakt voor jonge mannen zijn de antwoorden duidelijk: zij worden er uiterst hartelijk welkom geheten; het werk is nooit saai, want elke bewoner is weer anders; er is sprake van creatief en afwisselend teamwork met bewoners met wie ze een veel langduriger relatie aangaan dan bijvoorbeeld met patiënten in een ziekenhuis. Daardoor kunnen ze echt verschil maken in het leven van de mensen. Ze waarderen het harde werken, ze voelen zich extra nuttig wanneer hun spierkracht nodig is; de onregelmatige werktijden leveren naast extra inkomen ook extra vrijheid op en niet zelden is het werk inhoudelijk veel uitdagender dan gedacht. *‘Al mijn vrienden verklaarden me voor gek toen ik koos voor een baan in woonzorglocatie Jeroen in Noordwijk. ‘Hoe kun je met een koksdiploma nu gaan werken in een instelling waar men alleen stampot eet?’ Maar ik heb vanuit Marente driemaal meegedaan aan een landelijke wedstrijd voor instellingskoks. Twee maal won ik de eerste prijs voor ‘Het beste menu in de zorg’. En twee jaar geleden heb ik met een collega in Marente een ‘Kookboek voor kleinschalige woon-groepen’ geschreven en geproduceerd.’*
(Jaco Groen, 46, voormalig kok en nu teamleider gastvrijheid)

Als zorgverlener in de ouderenzorg heb je bovendien relatief veel autonomie, vergeleken met arbeidsplaatsen waar de werkcultuur strak en hiërarchisch is. *‘Ieder die tegen mij zegt ‘de ouderenzorg heeft geen uitdaging, het is alleen maar wassen’, die nodig ik uit eens met mij te komen meelopen. De ouderenzorg is na 2015 echt veel complexer geworden! De mensen komen in een veel slechtere toestand binnen en je moet dus heel veel moeilijke verpleegtechnische handelingen verrichten en veel mensenkennis hebben om hier goed te kunnen functioneren. De ouderenzorg van 2021 kan met de zorg in ziekenhuizen wedijveren.’*
(Sedik Kazemi, 28 jaar, verpleegkundige)

Ook voor de mannen in adviserende of leidinggevende beroepen bleek het vooral de maatschappelijke relevantie van de ouderenzorg die de doorslag gaf bij hun keuze.

Les 5. Als je als man in een omgeving werkt met veel vrouwen, ben je extra waardevol.

‘Iedereen was dolblij met mij: ‘Gelukkig! Wéér een man erbij.’ Een qua sekse gemengd team pakt in de zorg dan ook inderdaad goed uit: niet alleen worden de gespreksonderwerpen divers, de bewoners kunnen ook kiezen door wie ze geholpen willen worden. Ook kunnen ze iemand weigeren. Zo zijn er op mijn afdeling twee bewoners die perse niet aangeraakt willen worden door een man. Terwijl sommige andere mannen juist veel liever met een man willen praten dan met een vrouw. Dat kan allemaal als je een gemengd team hebt.’
(Mike van der Sanden, 19, leerling verpleegkundige)
Zoals deze quote van Mike laat zien verandert de aanwezigheid van mannen in zorgteams de zorg. Voor mannelijke ouderen is het fijn om ook met mannen te kunnen praten, er is dan ‘andere gesprekstof’. Volgens anderen brengen mannen meer nuchterheid in een team, denken ze vaker ‘out-of-the-box’, nemen ze meer risico of proberen ze eerder nieuwe dingen uit.

Les 6. Mannelijke rolmodellen.

Tot slot willen we nog het belang benadrukken van mannelijke ‘rolmodellen’ in de zorg. Veel interviews die wij hebben afgenomen zijn door Marente al op haar website geplaatst met een foto, in de hoop weer andere mannen aan te trekken. Dit lijkt vruchten af te werpen. In 2020 konden 52 nieuwe mannen worden aangesteld, tegenover 40 in 2019. Een groei van 25%.

De auteurs zijn verbonden aan het Lectoraat Verpleegkundige Intramurale Ouderenzorg, Hogeschool Leiden en Marente. Zie: werkenbijmarente.nl/mannen